

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-06-16 Nr. (1.5.) LT-517

Į 2017-06-09 Nr. S-71-1524

Kopija

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2017 m. birželio 9 d. rezoliucija Nr. S-71-1524, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIP-471 ir Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIP-535“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Šiuo Nutarimo projektu teikiama tik Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pozicija, nes atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gegužės 29 d. pasitarimo protokolo Nr. 21 3 punktą ir įvertinant Ministro Pirmininko pavedime nurodytą itin trumpą pavedimo įvykdymo terminą, Nutarimo projekto nespėta suderinti su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projektui Nr. XIIP-471 ir Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektui Nr. XIIP-535 dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuojamas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

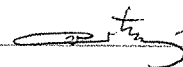
Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektui į teisės sistemą įtraukti kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektą parengė Teisinių institucijų departamento (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 29 93, el. p. jolita.sinkeviciute@tm.lt) Teisinės pagalbos skyriaus (vedėja Aurelija Giedraitytė, tel. 266 2856, el. p. aurelija.giedraityte@tm.lt) vyriausioji specialistė Liucija Kriukovienė (tel. 266 2889, el. p. liucija.kriukoviene@tm.lt) ir Teisės sistemos departamento (direktorė Jurga Greičienė, tel. 266 2998, el. paštas jurga.greiciene@tm.lt) Teisės sistemos vystymo skyriaus vedėja Natalija Žilinskienė (tel. 266 2934, el. paštas natalija.zilinskiene@tm.lt).

PRIDEDAMA: Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIIIP-471 ir Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIIIP-535“ projektas, 2 lapai.

Teisingumo ministrė

Milda Vainiūtė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDŲ IR PAVARDŽIŲ RAŠYMO ASMENS
DOKUMENTUOSE ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-471 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VARDŲ IR PAVARDŽIŲ RAŠYMO DOKUMENTUOSE ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-535**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. gegužės 31 d. sprendimo Nr. SV-S-276 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.2 ir 1.3 papunkčius, įvertindama tai, kad iki šiol Lietuvos Respublikoje negalioja joks įstatymas, reglamentuojantis vardų ir pavardžių rašybą ir kitų valstybių išduotuose dokumentuose nelietuviškais rašmenimis užrašytų vardų ir pavardžių perrašą Lietuvos Respublikos piliečių asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir kituose Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų išduodamuose oficialiuose dokumentuose, atsižvelgdama į tai, kad dėl globalizacijos, europinės integracijos ir emigracijos procesų vis daugėja Lietuvos Respublikos piliečių, sudarančių santuokas su kitų valstybių piliečiais ir įgyjančių nelietuviškos formos pavardes, taip pat tokiose šeimose gimstančių vaikų, kurie turi teisę turėti Lietuvos Respublikos pilietybę, suprasdama, kad asmens vardas ir pavardė yra jo tapatybės dalis, kuriai būtina suteikti tinkamą teisinę apsaugą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektui Nr. XIIP-535 (toliau – įstatymo projektas Nr. XIIP-535), bet atkreipti Lietuvos Respublikos Seimo dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) 2014 m. vasario 27 d. sprendime „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. nutarimo kai kurių nuostatų išaiškinimo“ pažymėjo, jog „laikantis iš Konstitucijos, *inter alia* jos 14 straipsnio, kylančių reikalavimų gali būti įstatymu nustatytos ir kitokios asmens vardo ir pavardės rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase

taisyklės nei nustatytosios Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. sausio 31 d. nutarimo „Dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase“ 2 punkte, kai jas keisti siūlo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus iš profesionalių kalbininkų – lietuvių kalbos specialistų (o tiek, kiek leidžia įstatymai, – ir kitų lingvistikos šakų atstovų) sudaryta valstybės institucija, turinti įgaliojimus rūpintis valstybinės kalbos saugojimu“.

Tokios valstybės institucijos pozicija dėl įstatymo projekto Nr. XIIP-535 yra pateikta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – VLKK) 2017 m. gegužės 23 d. rašte Nr. S1-252 (1.7), kuriame iš esmės numatomam teisiniam reguliavimui pritariama ir siūloma jį tobulinti. Kaip nurodyta minėtame Konstitucinio Teismo sprendime, Lietuvos Respublikos Seimas, „vadovaudamasis konstituciniu atsakingo valdymo principu, turi gautas oficialias išvadas, *inter alia* VLKK oficialią išvadą, išdėstytą poziciją (siūlymus), tinkamai įvertinti.“

Kartu pažymėtina, kad įstatymo leidėjo prerogatyvą leisti įstatymus riboja tik konstitucinės normos, todėl įstatymo leidėjas, spręsdamas teisinius vardų ir pavardžių rašymo klausimus, turi teisę nustatyti, kokioms asmenų grupėms bus sudarytos galimybės oficialiuose dokumentuose rašyti asmenvardžius nelietuviškais lotyniškos abėcėlės rašmenimis, įvertinęs tai, kad VLKK pritaria, kad būtų taikomos bendros taisyklės – Lietuvos Respublikos piliečių vardus ir pavardes asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose rašyti lietuviškais rašmenimis – išimtis.

Pasirinkdamas aptariamas išimtis, įstatymo leidėjas, be kita ko, turi atsižvelgti ir į konstitucinį asmenų lygiateisiškumo principą, vertindamas, ar įstatymo projekto Nr. XIIP-535 4 straipsnio 1 dalis, pagal kurią Lietuvos Respublikos piliečio teisė vardą ir pavardę rašyti nelietuviškais rašmenimis siejama su asmens ar jo protėvių turėta užsienio valstybės pilietybe, nesudarytų prielaidų Lietuvos Respublikos piliečius nevienodai traktuoti pagal jų kilmę.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projektui Nr. XIIP-471 dėl šios priežasties:

Pagal Konstitucinio Teismo jurisprudenciją asmens vardo ir pavardės įrašas paso kitų įrašų skyriuje nelietuviškais rašmenimis neturėtų būti prilygintas įrašui apie asmens tapatybę valstybine kalba (Konstitucinio Teismo 2009 m. lapkričio 6 d. sprendimas „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. nutarimo motyvuojamosios dalies 4 ir 7 punktų nuostatų išaiškinimo“), taigi toks įrašas neturėtų teisinės galios ir negalėtų būti oficialiai naudojamas viešajame valstybės gyvenime. Atsižvelgiant į tai, siūlomu reguliavimu, pagal kurį originalūs asmenvardžiai nelietuviškais lotyniško pagrindo rašmenimis būtų įrašyti paso kitų įrašų skyriaus pirmajame puslapyje arba kitoje asmens tapatybės kortelės pusėje, t. y. ne tose vietose, kuriose teikiami asmens tapatybę identifikuojantys duomenys, nebūtų sprendžiamos aktualios

asmenvardžių rašybos problemos, nebūtų užtikrinama teisė į vienodą šeimos pavardę, o asmenys ir toliau susidurtų su problemomis siekdami įrodyti savo tapatybę, santuokinį ar kitokį ryšį, taigi jiems kiltų administracinių, profesinių ar asmeninių nepatogumų.

Kartu siūlome Lietuvos Respublikos Seimui įvertinti ir teises bei praktines abejones dėl siūlomo teisinio reguliavimo, pateiktas 2016 m. balandžio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 397 „Dėl Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3796“, kuriuo buvo pateikta Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada dėl iš esmės panašaus teisinio reguliavimo, numatomo Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-3796.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Teisingumo ministrė

Milda Vainikaitė

2017-06-19

J. Šinkvičius
2017-06-19

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGA

Pamėnkalnio g. 13, LT-01114 Vilnius, tel. 8 684 10 808, (85) 275 67 27, e. paštas laisveskovotojai@gmail.com
LLKS kodas 191913666, ats. sąsk. AB bankas Swedbank Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Konstitucinio Teismo Pirmininkui Dainiui Žalimui
Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai Grybauskaitei
Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui Viktorui Pranckiečiui
Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovui Sauliui Skverneliui

2017-06-16

PAREIŠKIMAS

Kalbos metais – grėsmė mūsų kalbai ir valstybei

Kalbos kultūros metais seniausią gyvąją indoeuropiečių kalbą turime ypač branginti.

Š.m. gegužės 31d., birželio 7 d. Seimo Švietimo ir mokslo komiteto nariai, priklausantys konservatorių, liberalų, lenkų rinkimų akcijos partijoms, sutrukdė naują kalbos komisiją (VLKK) patvirtinti.

Baigusios kadenciją kalbos komisijos išvada dėl asmenvardžių rašybos projektų Nr. XIHP-471 ir Nr. XIHP-535 buvo nepakankamai profesionali, nepagrįsta.

Maždaug 10 mokslo daktarų, nepasitarę su juos delegavusiomis institucijomis ir Tauta, negali naikinti ar koreguoti Konstitucijos, lietuvių kalbos rašybos išvadų, kurias rengė per 100 aukštesnės kvalifikacijos profesorių ir habilituotų daktarų. Jau 1901 m. J. Jablonskis paskelbė, kad vienam garsui lietuvių kalboje yra viena raidė (o ne dvi, trys, keturios ar penkios) ir ji tariama taip, kaip parašyta. Tokią rašybą patvirtino ir giminiškos latvių kalbos specialistai.

Pirmenybę Lietuvoje reikia teikti „Talkos“ ir projektui Nr. XIHP-471, bet išvadų VLKK to nenurodo. **Bet kokie veiksmai prieš valstybinės kalbos įstatymą neleistini, tik VLKK, būdama pavaldi Seimui, neišlaikė Seimo liberaliųjų narių pastovaus spaudimo, dezinformacijos ir buvo priversta pažeisti Konstituciją.**

Pagal Konstitucijos 32 straipsnį kiekvienas lietuvis gali apsigyventi Lietuvoje, bet VLKK siūlymu jam būtų trukdoma savo vardą ir pavardę rašyti lietuviškai (nes užsienyje lietuviškos formos rečiau išlaikomos: iš JAV atvykusi Adamkaus žmona Lietuvoje pagal pasą turėtų rašyti *Adamkus*, o ne *Adamkiene*; iš Punsco atvykusi *Vaicekauskaitė* pagal Lenkijos pasą Lietuvoje turėtų būti *Wojciechowska*). Dar 1938-12-06 priimtas LR Pavardžių įstatymas įpareigojo „sugrąžinti lietuvišką rašybą pavardžių, kurios buvo sulenkintos, surusintos ar suvokietintos“.

Valstybės suverenitetas priklauso Tautai. **Negalioja joks įstatymas ar kitas aktas priešingas Konstitucijai.**

A. Kubiliaus kreipimasis „Mieli bendražygiai“ yra neteisingas ir veidmainiškas. Lietuvos Respublikos Konstitucija skelbia priešingai: Lietuvos Respublikoje, išsaugojusioje savo dvasią, gimtąją kalbą, raštą ir papročius, valstybinė kalba – lietuvių kalba (turinti 32 raides).

Lietuvių ir latvių kalbų sistemos yra panašios, bet VLKK atstovai priėmė baltų kalbų sistemos neatitinkančias ir Latvijos kalbos komisijai prieštaraujančias dvi išimtis. VLKK nepritarė A. Kubiliaus siūlymui asmenvardžius keisti visiems piliečiams pagal okupacijų metais

išduotus dokumentus ir pridėti maždaug 150 naujų raidžių. A. Kubilius galėtų prisiminti ir tai, kaip jis dar 2010 m. Kalbos komisijai dėl to darė spaudimą.

„Talkos“ suvienyti 70 000 piliečių (tarp jų buvo daug mokslininkų) patarė valdžiai, kad visus asmenvardžius reikia rašyti pagal tarimą lietuviškomis raidėmis. Kalbos kultūros metais nereikia kenkti asmenvardžių rašybai – geriau patiems Seimo nariams stengtis kalbėti ir rašyti taisyklingai. Kadaisė su Latvijos Ministru Pirmininku A. Kubilius pasirašęs dokumentą „ieškoti papildomų galimybių bendradarbiauti“, dabar artimiausią giminę ir sąjungininką palieka vieną kovoti už savo kalbą ir valstybę.

Siūlomas projektas Nr. XIIIIP-535 – grėsmė mūsų kalbai ir valstybei!

Nei Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, nei Seimas, nei partijos ar VLKK nariai neturi teisės keisti Konstituciją, tai gali spręsti tik Tautos referendumas.

Balsavimas dėl projekto priėmimo planuojamas birželio mėnesį. Grėsmės pažeisti Konstituciją ir laužyti Seimo nario priesaiką akivaizdoje, Jūsų priedermė galių ir teisių ribose – ją šalinti.

LLKS garbės pirmininkas

Jonas Burokas